

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (šiesta komora)

zo 14. septembra 2023 *

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Článok 50 Charty základných práv Európskej únie – Zásada *ne bis in idem* – Právoplatné ukončenie prvého konania začatého z dôvodu porušenia ustanovenia vnútroštátnej právnej úpravy v oblasti hazardných hier – Správna sankcia trestnoprávnej povahy uložená za tie isté skutky za porušenie iného ustanovenia tejto právnej úpravy – Prvé konanie zastavené z dôvodu nesprávnej právnej kvalifikácie spáchaného porušenia“

Vo veci C-55/22,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Landesverwaltungsgericht Vorarlberg (Krajinský správny súd Vorarlbersko, Rakúsko) z 18. januára 2022 a doručený Súdnemu dvoru 28. januára 2022, ktorý súvisí s konaním:

NK

proti

Bezirkshauptmannschaft Feldkirch,

SÚDNY DVOR (šiesta komora),

v zložení: predseda šiestej komory P. G. Xuereb (spravodajca), sudcovia A. Kumin a I. Ziemele,

generálny advokát: A. M. Collins,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- rakúska vláda, v zastúpení: J. Schmoll a C. Leeb, splnomocnení zástupcovia,
- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: S. Grünheid a M. Wasmeier, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 50 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi NK a Bezirkshauptmannschaft Feldkirch (Okresný správny orgán Feldkirch, Rakúsko) vo veci správnych sankcií, ktoré tento orgán uložil NK za porušenia rakúskych právnych predpisov v oblasti hazardných hier.

Právny rámec

- 3 Ustanovenie § 2 Glücksspielgesetz (zákon o hazardných hrách) z 21. decembra 1989 (BGBl. 620/1989) v znení uplatniteľnom na skutkový stav vo veci samej (ďalej len „GSpG“), nazvané „Lotérie“, stanovuje:

„1. Lotérie sú hazardné hry,

- (1) ktoré usporadúva, organizuje, ponúka alebo sprístupňuje podnikateľ,
- (2) pri ktorých hráči alebo iné osoby poskytujú v súvislosti s účasťou na hazardnej hre peňažné plnenie (vklad), a
- (3) pri ktorých podnikateľ, hráči alebo iné osoby vytvárajú očakávanie peňažného plnenia (výhry).

2. Podnikateľom je osoba, ktorá nezávisle vykonáva sústavnú činnosť na účely vytvárania zisku pochádzajúceho z uskutočňovania hazardných hier, hoci aj táto činnosť nie je určená na získanie výhry.

Pokiaľ viacero osôb na základe dohody medzi sebou ponúka na určitom mieste čiastočné plnenia na účely uskutočňovania hazardných hier s peňažnými plneniami v zmysle vyššie uvedeného odseku 1 bodov 2 a 3, všetky osoby, ktoré sa priamo zúčastňujú na uskutočňovaní hazardnej hry, sa považujú za podnikateľov, vrátane tých, ktoré nemajú za cieľ vytváranie zisku, a tých, ktoré sa zúčastňujú len na usporadúvaní, organizovaní alebo ponúkaní hazardnej hry.

...

4. Zakázanými lotériami sú lotérie, pre ktoré nebola vydaná žiadna licencia ani povolenie na základe tohto spolkového zákona a ktoré nie sú vylúčené z monopolu spolkového štátu na hazardné hry upraveného v § 4.“

- 4 Ustanovenie § 52 GSpG, nazvané „Ustanovenia o správnych deliktoch trestnoprávnej povahy“, stanovuje:

„1. Správneho deliktu, za ktorý správny orgán ukladá pokutu v sume, ktorá môže dosiahnuť... až 60 000 eur... sa dopustí:

- (1) ten, kto na účely účasti usporadúva, organizuje alebo sprístupňuje ako podnikateľ z tuzemska zakázané lotérie v zmysle § 2 ods. 4 alebo sa do uvedených činností zapája ako podnikateľ v zmysle § 2 ods. 2,

...

2. V prípade deliktu podľa odseku 1 bodu 1 najviac tromi zakázanými hracími automatmi alebo inými predmetmi sa za každý zakázaný hrací automat alebo iný predmet ukladá pokuta vo výške od 1 000 eur do 10 000 eur; v prípade prvej a neskoršej recidívy sa ukladá pokuta vo výške od 3 000 eur do 30 000 eur. V prípade deliktu spáchaného viac ako tromi zakázanými hracími automatmi alebo inými predmetmi je pokuta vo výške od 3 000 do 30 000 eur za každý zakázaný hrací automat alebo iný predmet; v prípade prvej recidívy je pokuta vo výške od 6 000 do 60 000 eur.“

Spor vo veci samej a prejudiciálna otázka

- 5 NK je prevádzkovateľ zariadenia s názvom I.
- 6 Pri kontrole uskutočnenej 29. decembra 2017 v tomto zariadení sa zistilo, že v ňom boli nainštalované štyri hracie automaty, ktoré boli v prevádzke, hoci na ich prevádzkovanie nebola vydaná žiadna licencia.
- 7 Rozhodnutím z 19. februára 2018 Okresný správny orgán Feldkirch uložil NK správnu sankciu pozostávajúcu zo štyroch pokút spolu s náhradnými trestmi odňatia slobody za spáchanie deliktu podľa § 52 ods. 1 bodu 1 tretej skutkovej podstaty GSpG v spojení s § 2 ods. 2 a 4, ako aj s § 4 tohto zákona za to, že ako prevádzkovateľ zariadenia I sprístupnil ako podnikateľ hazardné hry vo forme zakázaných lotérií.
- 8 Rozhodnutím z 13. augusta 2018 Landesverwaltungsgericht Vorarlberg (Krajinský správny súd Vorarlbersko, Rakúsko), ktorý je v danom prípade vnútroštátnym súdom, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania, rozhodnutie z 19. februára 2018 zrušil a konanie zastavil z dôvodu, že na základe skutkových zistení NK nesprístupnil hazardné hry v zmysle § 52 ods. 1 bodu 1 tretej skutkovej podstaty GSpG, ale takéto hry usporadúval v zmysle prvej skutkovej podstaty uvedenej v tomto § 52 ods. 1 bode 1. Podľa tohto súdu znamenala zmena rozhodnutia Okresného správneho orgánu Feldkirch v tom zmysle, že NK je ako prevádzkovateľ zariadenia I zodpovedný za usporadúvanie zakázaných hier, „nepripustnú zmenu v skutku“.
- 9 Ani Okresný správny orgán Feldkirch, ani Bundesminister für Finanzen (spolkový minister financií, Rakúsko) nepodali opravný prostriedok „Revision“ proti rozhodnutiu z 13. augusta 2018, hoci z právneho hľadiska tak mohli urobiť.
- 10 Rozhodnutím z 30. novembra 2018 Okresný správny orgán Feldkirch uložil NK správnu sankciu pozostávajúcu zo štyroch pokút spolu s náhradnými trestmi odňatia slobody za spáchanie deliktov podľa § 52 ods. 1 bodu 1 prvej skutkovej podstaty GSpG v spojení s § 2 ods. 2 a 4, ako aj

s § 4 tohto zákona za to, že ako vlastník automatov na hazardné hry a ako prevádzkovateľ zariadenia I usporiadal v tomto zariadení 29. decembra 2017 hazardné hry vo forme zakázaných lotérií.

- 11 Rozhodnutím zo 4. júla 2019 vnútroštátny súd rozhodnutie z 30. novembra 2018 zrušil. Tento súd uviedol, že Okresný správny orgán Feldkirch opätovne sankcionoval NK za tie isté skutky spáchané na tom istom mieste a v tom istom čase, pričom vo vzťahu k týmto skutkom jednoducho len uplatnil inú právnu kvalifikáciu. Podľa tohto súdu išlo o dvojité trest alebo o viacnásobný trest v zmysle článku 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Európskemu dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísanému v Ríme 4. novembra 1950. V dôsledku toho konštatoval, že toto druhé uvedené rozhodnutie sa musí zrušiť a že je potrebné zastaviť konanie týkajúce sa režimu správnych sankcií.
- 12 Okresný správny orgán Feldkirch podal proti rozhodnutiu zo 4. júla 2019 opravný prostriedok „Revision“ na Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko).
- 13 Rozhodnutím zo 14. júna 2021 Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd) rozhodnutie zo 4. júla 2019 zrušil z dôvodu, že právoplatné zastavenie trestného konania rozhodnutím z 13. augusta 2018 nebráni tomu, aby sa pokračovalo v trestnom konaní začatom s cieľom konštatovať naplnenie prvej skutkovej podstaty uvedenej v § 52 ods. 1 bode 1 GSpG a odsúdiť NK za spáchanie tohto trestného činu.
- 14 Vnútroštátny súd, ktorý má v nadväznosti na vydanie rozhodnutia zo 14. júna 2021 opäť rozhodovať, uvádza, že na základe § 63 ods. 1 Verwaltungsgerichtshofgesetz (zákon o Najvyššom správnom súde) je v zásade viazaný právnym posúdením Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd), ale podľa judikatúry Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd) sa táto povinnosť neuplatní, ak v čase po vydaní rozhodnutia Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd) Súdny dvor vydá odlišné rozhodnutie.
- 15 Vnútroštátny súd sa zamýšľa nad tým, či článok 50 Charty bráni novému trestnému stíhaniu v prípade, že trestné konanie začaté na základe GSpG za tie isté skutky, ako sú skutky, ktoré sú predmetom tohto nového trestného stíhania, ale na základe iného ustanovenia GSpG, bolo zastavené po uskutočnení pojednávania, počas ktorého bolo vykonané dokazovanie vo vzťahu k týmto skutkom.
- 16 Pokiaľ ide o uplatniteľnosť Charty, vnútroštátny súd predovšetkým uvádza, že ak sa členský štát odvoláva na naliehavé dôvody verejného záujmu s cieľom odôvodniť právnu úpravu, ktorá je spôsobilá brániť výkonu slobody poskytovať služby, takéto odôvodnenie sa musí vykladať s ohľadom na všeobecné zásady práva Únie, a predovšetkým základné práva zaručené v Charte.
- 17 Uvádza ďalej, pričom sa opiera okrem iného o rozsudok z 30. apríla 2014, Pflieger a i. (C-390/12, EU:C:2014:281, body 35 a 36), vydaný v nadväznosti na návrh na začatie prejudiciálneho konania podaný rakúskym súdom, ktorý mal tiež uplatniť rakúsku právnu úpravu v oblasti hazardných hier, že ak sa členský štát odvoláva na výnimky stanovené právom Únie na účely odôvodnenia obmedzenia základnej slobody zaručenej Zmluvou o FEÚ, toto treba považovať za „vykonávanie práva Únie“ v zmysle článku 51 ods. 1 Charty.
- 18 Napokon uvádza, že klientmi zariadenia prevádzkovaného NK sú občania Európskej únie a že zamestnanec tohto zariadenia je štátnym príslušníkom Bulharskej republiky, a teda iného členského štátu.

- 19 Pokiaľ ide o zásadu *ne bis in idem*, vnútroštátny súd predovšetkým pripomína, že táto zásada je zakotvená nielen v článku 50 Charty, ale predovšetkým tiež v článku 54 Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985, uzatvorená medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Nemeckej spolkovej republiky a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach (Ú. v. ES L 239, 2000, s. 19; Mim. vyd. 19/002, s. 9), ktorý bol podpísaný v Schengene 19. júna 1990 a ktorý nadobudol platnosť 26. marca 1995 (ďalej len „DVSD“).
- 20 Uvádza ďalej, že v rozsudku z 9. marca 2006, Van Esbroeck (C-436/04, EU:C:2006:165, bod 27 a nasl.), Súdny dvor uviedol, že článok 54 DVSD, ktorý používa pojem „ten istý čin“, sa týka iba existencie predmetného činu, a nie jeho právnej kvalifikácie.
- 21 Vnútroštátny súd tiež uvádza, že Súdny dvor vo svojom rozsudku z 20. marca 2018, Garlsson Real Estate a i. (C-537/16, EU:C:2018:193, body 37 a 38), spresnil, že kritérium relevantné na posúdenie existencie toho istého porušenia je kritérium totožnosti skutkového stavu, chápané ako existencia súboru konkrétnych okolností, ktoré sú navzájom nerozlučiteľne spojené, ktoré viedli k právoplatnému oslobodeniu alebo odsúdeniu dotknutej osoby, a že právna kvalifikácia skutkového stavu z hľadiska vnútroštátneho práva a chránený právny záujem nie sú relevantné na účely konštatovania existencie toho istého porušenia, keďže rozsah ochrany priznanej v článku 50 Charty sa nemôže meniť v závislosti od členského štátu.
- 22 Napokon uvádza, že v rozsudku z 29. júna 2016, Kossowski (C-486/14, EU:C:2016:483), Súdny dvor rozhodol, že na určenie toho, či také súdne rozhodnutie, aké mu bolo predložené, predstavuje rozhodnutie, ktorým sa právoplatne ukončuje konanie proti určitej osobe, v zmysle článku 54 DVSD, je potrebné sa ubezpečiť, že toto rozhodnutie bolo vydané v nadväznosti na posúdenie veci z meritórneho hľadiska.
- 23 Pokiaľ ide o prejednávaný prípad, vnútroštátny súd hneď na úvod uvádza, že nie je potrebné zisťovať, či postupoval správne, keď zastavil prvé konanie, keďže toto konanie bolo právoplatne ukončené.
- 24 Spresňuje ďalej, že prvé trestné konanie, v priebehu ktorého došlo k vyšetreniu daných skutkov, v zásade viedlo k oslobodeniu žalobcu vo veci samej a že druhé trestné konanie sa týkalo tých istých skutkov. Domnieva sa však, že zákaz duality trestného stíhania sa uplatňuje bez ohľadu na právnu kvalifikáciu tohto skutkového stavu a že v dôsledku toho sa má článok 50 Charty vykladať v tom zmysle, že bráni novému odsúdeniu NK, a to napriek tomu, že v prvom rozhodnutí, na základe ktorého došlo k oslobodeniu, bolo uvedené, že predmetné hry sú zakázanými hazardnými hrami. Vzhľadom na túto poslednú uvedenú okolnosť sa mu však tento výklad nezdá byť natoľko jasný, že by nenechával priestor pre žiadne pochybnosti.
- 25 Za týchto okolností Landesverwaltungsgericht Vorarlberg (Krajinský správny súd Vorarlbersko) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru túto prejudiciálnu otázku:

„Má sa zásada [*ne*] *bis in idem*, tak, ako je zaručená článkom 50 Charty, vykladať v tom zmysle, že príslušný správny orgán členského štátu nesmie uložiť osobe pokutu za porušenie ustanovenia zákona o hazardných hrách, ak už bolo konanie o uložení správnej sankcie vedené v minulosti proti tej istej osobe za porušenie iného ustanovenia zákona o hazardných hrách (alebo všeobecnejšie: právnej úpravy z rovnakej právnej oblasti), ktoré sa týkalo rovnakých skutkových okolností, po skončení pojednávania a vykonania dokazovania právoplatne zastavené?“

O právomoci Súdneho dvora

- 26 Tak rakúska vláda, ako aj Komisia namietajú nedostatok právomoci Súdneho dvora z dôvodu, že vnútroštátny súd neuviedol dostatočne konkrétne, v akom rozsahu boli predmetné ustanovenia vnútroštátneho práva prijaté na účely vykonania práva Únie, a ani to, v čom má spor, ktorý prejednáva, napriek svojej čisto vnútroštátnej povahe spojitosť s ustanoveniami práva Únie týkajúcimi sa základných slobôd, vzhľadom na ktorú je požadovaný výklad v rámci prejudiciálneho konania nevyhnutný na vyriešenie tohto sporu.
- 27 Článok 51 ods. 1 Charty stanovuje, že jej ustanovenia sú pre členské štáty určené výlučne vtedy, ak vykonávajú právo Únie.
- 28 V tejto súvislosti z ustálenej judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že základné práva zaručené v právnom poriadku Únie sa uplatnia vo všetkých situáciách, ktoré upravuje právo Únie, nie však mimo týchto situácií. V rámci toho už Súdny dvor pripomenul, že z hľadiska Charty nemôže posúdiť vnútroštátnu právnu úpravu, ktorá nespadá do rámca práva Únie. Ak však takáto právna úprava patrí do pôsobnosti tohto práva, Súdny dvor je v rámci prejudiciálneho konania povinný poskytnúť všetky výkladové prvky potrebné na to, aby vnútroštátny súd posúdil súlad tejto právnej úpravy so základnými právami, ktorých dodržiavanie zabezpečuje (rozsudky z 26. februára 2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, bod 19, ako aj z 5. mája 2022, BPC Lux 2 a i., C-83/20, EU:C:2022:346, bod 26, ako aj citovaná judikatúra).
- 29 Súdny dvor tiež rozhodol, že pokiaľ je zjavné, že určitá vnútroštátna právna úprava môže narušiť výkon jednej alebo niekoľkých základných slobôd zaručených Zmluvou, výnimky stanovené právom Únie na účely odôvodnenia tohto narušenia sa na ňu môžu vzťahovať len vtedy, ak je v súlade so základnými právami, ktorých dodržiavanie zabezpečuje Súdny dvor. Táto povinnosť súladu so základnými právami nepochybne spadá do pôsobnosti práva Únie, a teda aj do pôsobnosti Charty. Uplatnenie výnimiek, ktoré právo Únie stanovuje na účely odôvodnenia zásahu do základnej slobody zaručenej Zmluvou, zo strany členského štátu preto treba považovať za „výkon práva Únie“ v zmysle článku 51 ods. 1 Charty (rozsudok z 30. apríla 2014, Pfleger a i., C-390/12, EU:C:2014:281, bod 36).
- 30 Okrem toho už Súdny dvor rozhodol, že služby, ktoré poskytovateľ usadený v členskom štáte poskytuje, bez toho, aby sa premiestnil, prijímateľovi usadenému v inom členskom štáte, predstavujú cezhraničné poskytovanie služieb v zmysle článku 56 ZFEÚ (rozsudky z 11. júna 2015, Berlington Hungary a i., C-98/14, EU:C:2015:386, bod 26, a z 3. decembra 2020, BONVER WIN, C-311/19, EU:C:2020:981, bod 19).
- 31 V predmetnom prípade vnútroštátny súd usudzuje, že článok 50 Charty je uplatniteľný, keďže podľa rozsudku z 30. apríla 2014, Pfleger a i. (C-390/12, EU:C:2014:281, body 35 a 36), vydaného v nadväznosti na návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal rakúsky súd, ktorý mal tiež uplatniť rakúsku právnu úpravu v oblasti hazardných hier, táto právna úprava je spôsobilá narušiť výkon slobodného poskytovania služieb zaručeného článkom 56 ZFEÚ. Vnútroštátny súd okrem toho uviedol, že občania Únie, to znamená občania iných členských štátov ako Rakúskej republiky, sú klientmi zariadenia NK, ktoré má sídlo v obvode Landesverwaltungsgericht Vorarlberg (Krajinský správny súd Vorarlbersko), v Rakúsku a nachádza sa len 40 km od hranice s Nemeckom.
- 32 Za týchto okolností treba dospieť k záveru, že Súdny dvor má právomoc rozhodnúť o návrhu na začatie prejudiciálneho konania.

O prípustnosti

- 33 Rakúska vláda usudzuje, že návrh na začatie prejudiciálneho konania treba zamietnuť ako neprípustný, keďže neumožňuje určiť ustanovenia vnútroštátneho práva, na ktoré vnútroštátny súd konkrétne odkazuje, ani rozsah, v akom sa vnútroštátny súd pýta na výklad práva Únie z hľadiska týchto ustanovení. Komisia sa zase domnieva, že tento návrh je neprípustný z dôvodu, že skutkové a právne okolnosti potrebné na poskytnutie užitočnej odpovede na prejudiciálnu otázku a na preukázanie relevantnosti otázky pre vyriešenie sporu nie sú v predmetnom prípade splnené.
- 34 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v rámci spolupráce medzi Súdnyim dvorom a vnútroštátnymi súdmi zakotvenej v článku 267 ZFEÚ prináleží výlučne vnútroštátnemu súdu, ktorému bol spor predložený a ktorý musí niesť zodpovednosť za následné súdne rozhodnutie, aby s prihliadnutím na osobitosti veci posúdil tak nevyhnutnosť prejudiciálneho rozhodnutia na to, aby mohol vydať svoj rozsudok, ako aj relevantnosť otázok, ktoré kladie Súdnemu dvoru. Súdny dvor je preto v zásade povinný rozhodnúť, keď sa predložené otázky týkajú výkladu práva Únie (rozsudok z 5. mája 2022, *Universiteit Antwerpen a i.*, C-265/20, EU:C:2022:361, bod 22, ako aj citovaná judikatúra).
- 35 Z toho vyplýva, že pri otázkach týkajúcich sa výkladu práva Únie položených vnútroštátnym súdom v rámci právnej úpravy a skutkových okolností, ktoré tento súd vymedzí v rámci svojej vlastnej právomoci a ktorých správnosť Súdnemu dvoru neprináleží preverovať, platí prezumpcia relevantnosti. Súdny dvor môže odmietnuť rozhodnúť o návrhu na začatie prejudiciálneho konania podanom vnútroštátnym súdom len vtedy, ak je zjavné, že požadovaný výklad práva Únie nemá nijakú súvislosť s realitou alebo predmetom sporu vo veci samej, ak ide o hypotetický problém alebo ak Súdny dvor nedisponuje skutkovými a právnymi podkladmi potrebnými na užitočné zodpovedanie položených otázok (rozsudok z 5. mája 2022, *Universiteit Antwerpen a i.*, C-265/20, EU:C:2022:361, bod 23, ako aj citovaná judikatúra).
- 36 Vzhľadom na už uvedené, keďže rozhodnutie vnútroštátneho súdu slúži ako základ pre konanie na Súdnom dvore, je nevyhnutné, aby vnútroštátny súd v tomto rozhodnutí výslovne uviedol skutkový a právny rámec, do ktorého zapadá spor vo veci samej, a aby aspoň v minimálnej miere objasnil dôvody výberu ustanovení práva Únie, o ktorých výklad žiada, ako aj súvislosť medzi týmito ustanoveniami a vnútroštátnou právnou úpravou, ktorá sa vzťahuje na spor, o ktorom rozhoduje (rozsudok z 5. mája 2022, *Universiteit Antwerpen a i.*, C-265/20, EU:C:2022:361, bod 24, ako aj citovaná judikatúra).
- 37 Tieto kumulatívne požiadavky týkajúce sa obsahu návrhu na začatie prejudiciálneho konania sú výslovne uvedené v článku 94 Rokovacieho poriadku Súdného dvora. Z neho predovšetkým vyplýva, že návrh na začatie prejudiciálneho konania musí obsahovať „uvedenie dôvodov, pre ktoré sa vnútroštátny súd rozhodol položiť otázku o výklade alebo platnosti určitých ustanovení práva Únie, ako aj súvislosti, ktoré vnútroštátny súd vidí medzi týmito ustanoveniami a svojou právnou úpravou uplatniteľnou vo vnútroštátnom konaní“.
- 38 Vnútroštátny súd pritom uviedol, že má rozhodovať o zákonnosti druhého rozhodnutia o uložení sankcie, ktorá bola uložená za tie isté skutky tej istej osobe za porušenie § 52 ods. 1 bodu 1 prvej skutkovej podstaty GSpG, ktorou je usporadúvanie hazardných hier vo forme zakázaných lotérií, po zastavení prvého trestného konania založeného na § 52 ods. 1 bode 1 tretej skutkovej podstaty GSpG, ktorou je sprístupňovanie takýchto hazardných hier. Vysvetlil, že v dôsledku toho sa pýta na výklad zásady *ne bis in idem* zakotvenej v článku 50 Charty, ktorú považuje za uplatniteľnú,

keďže podľa rozsudku z 30. apríla 2014, *Pfleger a i.* (C-390/12, EU:C:2014:281, body 35 a 36), právna úprava, o akú ide vo veci samej, je spôsobilá brániť výkonu slobody poskytovať služby zaručenej článkom 56 ZFEÚ. Pokiaľ ide o výklad tejto zásady, vnútroštátny súd okrem iného uviedol, že síce usudzuje, že prvé trestné konanie, v priebehu ktorého bolo vo vzťahu k daným skutkom vykonané dokazovanie, v zásade viedlo k oslobodeniu NK a že zákaz vedenia dvoch trestných stíhaní stanovený v článku 50 Charty sa uplatňuje bez ohľadu na právnu kvalifikáciu týchto skutkov, no vzhľadom na to, že sa v prvom rozhodnutí uviedlo, že predmetné hry sú zakázanými hazardnými hrami, odpoveď, ktorá sa má poskytnúť na položenú otázku, sa mu nezdá byť taká jasná, že by neponechávala priestor pre žiadne pochybnosti.

- 39 Vnútroštátny súd teda uviedol dôvody, pre ktoré sa rozhodol položiť otázku o výklade určitých ustanovení práva Únie, a súvislosti, ktoré vnútroštátny súd vidí medzi týmito ustanoveniami a svojou právnou úpravou uplatniteľnou vo vnútroštátnom konaní.
- 40 Návrh na začatie prejudiciálneho konania je preto prípustný.

O prejudiciálnej otázke

- 41 Svojou jedinou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 50 Charty v rozsahu, v akom zakotvuje zásadu *ne bis in idem*, vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby bola určitej osobe uložená sankcia trestnoprávnej povahy za porušenie ustanovenia vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá je spôsobilá narušiť výkon slobody poskytovať služby v zmysle článku 56 ZFEÚ, pokiaľ voči tejto osobe už bolo vydané súdne rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť a ktoré bolo vydané po pojednávaní, na ktorom bolo vykonané dokazovanie a ktoré viedlo k oslobodeniu uvedenej osoby z dôvodu porušenia iného ustanovenia tejto právnej úpravy vo vzťahu k tým istým skutkom.
- 42 Článok 50 Charty s názvom „Právo nebyť stíhaný alebo potrestaný v trestnom konaní dvakrát za ten istý trestný čin“ stanovuje, že „nikoho nemožno stíhať alebo potrestať v trestnom konaní za trestný čin, za ktorý už bol v rámci Únie oslobodený alebo odsúdený konečným rozsudkom v súlade so zákonom“.
- 43 Hneď na úvod treba poukázať na to, že zásada *ne bis in idem* zakazuje kumuláciu stíhaní, ako aj sankcií trestnoprávnej povahy v zmysle tohto článku, za rovnaké skutky a proti tej istej osobe (rozsudok z 22. marca 2022, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, bod 24 a citovaná judikatúra).
- 44 Pokiaľ ide o posúdenie trestnoprávnej povahy predmetných stíhaní a sankcií, z judikatúry vyplýva, že v rámci tohto posúdenia sú relevantné tri kritériá. Prvým kritériom je právna kvalifikácia porušenia vo vnútroštátnom práve, druhým je samotná povaha porušenia a tretím je stupeň prísnosti sankcie, ktorá hrozí dotknutej osobe (rozsudky zo 4. mája 2023, *MV – 98*, C-97/21, EU:C:2023:371, bod 38 a citovaná judikatúra, ako aj zo 14. septembra 2023, *Volkswagen Group Italia a Volkswagen Aktiengesellschaft*, C-27/22, ..., bod 45).
- 45 Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby s ohľadom na tieto kritériá posúdil, či stíhania a sankcie, o ktoré ide vo veci samej, majú trestnoprávnú povahu v zmysle článku 50 Charty.
- 46 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že uplatnenie článku 50 Charty sa neobmedzuje len na stíhania a sankcie, ktoré sú kvalifikované ako „trestné“ vnútroštátnym právom, ale vzťahuje sa – bez ohľadu na takúto kvalifikáciu vo vnútroštátnom práve – na stíhania a sankcie, ktoré

treba považovať za stíhania a sankcie trestnoprávnej povahy na základe dvoch ďalších kritérií uvedených v bode 44 tohto rozsudku (rozsudky zo 4. mája 2023, MV – 98, C-97/21, EU:C:2023:371, bod 41 a citovaná judikatúra, ako aj zo 14. septembra 2023, Volkswagen Group Italia a Volkswagen Aktiengesellschaft, C-27/22, ..., bod 48).

- 47 Vzhľadom na to, že vnútroštátny súd vo svojom návrhu na začatie prejudiciálneho konania uvádza, že stíhania a sankcie, o ktoré ide vo veci samej, majú na základe kritérií pripomenutých v bode 44 tohto rozsudku trestnoprávnú povahu v zmysle článku 50 Charty, treba preskúmať, či sú splnené podmienky uplatnenia zásady *ne bis in idem*.
- 48 Z judikatúry totiž vyplýva, že uplatnenie zásady *ne bis in idem* podlieha dvojakej podmienke, a to na jednej strane tomu, aby existovalo skoršie právoplatné rozhodnutie (podmienka „bis“), a na druhej strane tomu, aby sa na ten istý skutkový stav vzťahovalo skoršie rozhodnutie a neskoršie stíhania alebo neskoršie rozhodnutia (podmienka „idem“) (rozsudok z 22. marca 2022, bpost, C-117/20, EU:C:2022:202, bod 28).
- 49 Pokiaľ ide o podmienku „bis“, na účely určenia, či súdne rozhodnutie predstavuje rozhodnutie, ktorým sa s konečnou platnosťou rozhodlo o osobe, je potrebné osobitne overiť, či bolo toto rozhodnutie vydané po meritórnom posúdení veci [rozsudok zo 16. decembra 2021, AB a i. (Zrušenie amnestie), C-203/20, EU:C:2021:1016, bod 56, ako aj citovaná judikatúra].
- 50 Tento výklad potvrdzuje tiež znenie článku 50 Charty, keďže pojmy „odsúdenie“ a „oslobodenie“, na ktoré odkazuje toto ustanovenie, nevyhnutne znamenajú, že došlo k preskúmaniu trestnej zodpovednosti dotknutej osoby a v tejto súvislosti bolo vydané rozhodnutie [rozsudok zo 16. decembra 2021, AB a i. (Zrušenie amnestie), C-203/20, EU:C:2021:1016, bod 57].
- 51 Ako dôsledok zásady *res iudicata* má zásada *ne bis in idem* za cieľ zaručiť právnu istotu a spravodlivosť zabezpečením toho, že dotknutá osoba, ktorá bola stíhaná a prípadne potrestaná, bude mať istotu, že nebude znovu stíhaná za rovnaký čin (rozsudok z 22. marca 2022, Nordzucker a i., C-151/20, EU:C:2022:203, bod 62).
- 52 V predmetnom prípade z konštatovaní vnútroštátneho súdu v prvom rade vyplýva to, že prvá sankcia uložená NK za porušenie právnej úpravy v oblasti hazardných hier bola zrušená rozhodnutím tohto súdu z 13. augusta 2018, ktoré nadobudlo právoplatnosť a ktoré bolo prijaté po pojednávaní, na ktorom bolo vo vzťahu k daným skutkom vykonané dokazovanie. Vnútroštátny súd ďalej uviedol, že výsledky dokazovania mu v tomto rozhodnutí umožnili dospieť k záveru, že NK nesprístupnil ako podnikateľ zakázané hazardné hry v zmysle tretej skutkovej podstaty uvedenej v § 52 ods. 1 bode 1 GSpG a že uvedené rozhodnutie vyvoláva podľa vnútroštátneho práva účinky oslobodzujúceho rozhodnutia. Napokon tento súd skonštatoval, že NK takéto hry usporadúval v zmysle prvej skutkovej podstaty uvedenej v tomto § 52 ods. 1 bode 1, pričom však v tejto súvislosti neuložil sankciu.
- 53 Zo skutočností uvedených v predchádzajúcom bode vyplýva, že v rámci prvého konania vydal vnútroštátny súd svoje rozhodnutie s ohľadom na posúdenie veci z meritórneho hľadiska a mohol rozhodnúť o trestnej zodpovednosti obvinenej osoby, overenie čoho však prináleží tomuto súdu.
- 54 Pokiaľ ide o podmienku *idem*, podľa judikatúry Súdneho dvora zo samotného znenia článku 50 Charty vyplýva, že táto zakazuje trestne stíhať alebo sankcionovať tú istú osobu viac ako jedenkrát za to isté porušenie (rozsudok z 22. marca 2022, bpost, C-117/20, EU:C:2022:202, bod 31).

- 55 V predmetnom prípade je nesporné, že obidve predmetné trestné konania sa týkajú tej istej osoby, a to NK.
- 56 Podľa judikatúry Súdneho dvora kritériom relevantným na posúdenie existencie toho istého porušenia je kritérium totožnosti skutkového stavu, chápané ako existencia súboru konkrétnych okolností, ktoré sú navzájom nerozlučiteľne spojené, ktoré viedli ku konečnému oslobodeniu alebo odsúdeniu dotknutej osoby. Článok 50 Charty tak zakazuje uložiť za rovnaké skutky viacero sankcií trestnej povahy na základe rôznych na ten účel vedených konaní [rozsudky z 20. marca 2018, *Garlsson Real Estate a i.*, C-537/16, EU:C:2018:193, bod 37, ako aj z 2. septembra 2021, *LG a MH (Samopranie)*, C-790/19, EU:C:2021:661, bod 78].
- 57 Na účely posúdenia, či existuje takýto súbor konkrétnych okolností, prináleží príslušným vnútroštátnym orgánom určiť, či skutkové okolnosti dvoch trestných konaní predstavujú celok činov, ktoré sú nerozlučiteľne spojené v čase, v priestore, ako aj z hľadiska svojho predmetu [rozsudok z 2. septembra 2021, *LG a MH (Samopranie)*, C-790/19, EU:C:2021:661, bod 79, ako aj citovaná judikatúra].
- 58 Navyše platí, že vzhľadom na judikatúru, ktorá je pripomenutá v bode 56 tohto rozsudku, podmienka *idem* vyžaduje, aby boli skutkové okolnosti totožné. Naproti tomu sa zásada *ne bis in idem* neuplatňuje, ak predmetný skutkový stav nie je totožný, ale len podobný (rozsudok z 22. marca 2022, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, bod 36).
- 59 Súdny dvor okrem toho rozhodol, že právna kvalifikácia skutkového stavu z hľadiska vnútroštátneho práva a chránený právny záujem nie sú relevantné na účely konštatovania existencie toho istého trestného činu, keďže rozsah ochrany priznanej v článku 50 Charty sa nemôže meniť v závislosti od členského štátu [rozsudky z 20. marca 2018, *Menci*, C-524/15, EU:C:2018:197, bod 36, ako aj z 2. septembra 2021, *LG a MH (Samopranie)*, C-790/19, EU:C:2021:661, bod 80], a pokiaľ právo Únie nestanovuje inak, ani v závislosti od oblasti práva Únie (rozsudok z 22. marca 2022, *bpost*, C-117/20, EU:C:2022:202, bod 35).
- 60 Vnútroštátnemu súdu, ktorý má jediný právomoc rozhodovať o skutkových okolnostiach, prináleží určiť, či sa spor, o ktorom rozhoduje, týka rovnakých skutkových okolností, ako sú tie, ktoré viedli k vydaniu rozhodnutia z 13. augusta 2018 uvedeného v bode 52 tohto rozsudku.
- 61 Z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že podľa názoru vnútroštátneho súdu sa obidve predmetné trestné konania týkali zisťovania v podstate rovnakých skutkových okolností, predovšetkým z dôvodu ich súvislosti z hľadiska času a miesta. Z kontroly, ktorá bola vykonaná 29. decembra 2017 v zariadení patriacom NK, tak vyplýva, že sa tam boli nainštalované štyri hracie automaty, ktoré boli v prevádzke, hoci na ich prevádzkovanie nebola vydaná žiadna licencia. Za týchto podmienok okolností, že NK bol najprv stíhaný za to, že ako podnikateľ sprístupnil zakázané lotérie, v rámci prvého trestného konania, a následne za to, že takéto lotérie usporadúval, v rámci druhého trestného konania, sa na základe judikatúry citovanej v bode 59 tohto rozsudku môže považovať za okolnosť, ktorá nemá vplyv na konštatovanie existencie „toho istého trestného činu“.
- 62 V tejto súvislosti treba uviesť, že pokračovanie v konaní o uložení sankcie trestnoprávnej povahy, ktoré je založené na rovnakých skutkoch, predstavuje obmedzenie základného práva zakotveného v článku 50 Charty.

- 63 Obmedzenie základného práva zakotveného v článku 50 Charty však môže byť odôvodnené na základe jej článku 52 ods. 1 (rozsudok z 22. marca 2022, bpost, C-117/20, EU:C:2022:202, bod 40 a citovaná judikatúra).
- 64 Podľa článku 52 ods. 1 prvej vety Charty musí byť akékoľvek obmedzenie výkonu práv a slobôd uznaných v tejto Charte ustanovené zákonom a musí rešpektovať podstatu týchto práv a slobôd. Podľa druhej vety uvedeného odseku možno za predpokladu dodržania zásady proporcionality tieto práva a slobody obmedziť len vtedy, ak je to nevyhnutné a skutočne to zodpovedá cieľom všeobecného záujmu, ktoré sú uznané Úniou, alebo ak je to potrebné na ochranu práv a slobôd iných.
- 65 V predmetnom prípade v prvom rade z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že každé z dvoch konaní začatých Okresným správnym orgánom Feldkirch, ktoré viedli k vydaniu rozhodnutia z 13. augusta 2018 a rozhodnutia z 30. novembra 2018 a ku kumulácii trestných stíhaní, bolo stanovené zákonom.
- 66 Pokiaľ ide v druhom rade o rešpektovanie podstaty základného práva zakotveného v článku 50 Charty, treba pripomenúť, že takáto možnosť kumulovať stíhania a sankcie rešpektuje podstatu článku 50 Charty pod podmienkou, že vnútroštátna právna úprava neumožňuje stíhať a sankcionovať tie isté skutky v rámci toho istého porušenia alebo na dosiahnutie toho istého cieľa, ale stanovuje len možnosť kumulácie stíhaní a sankcií na základe odlišných právnych úprav (rozsudok z 22. marca 2022, bpost, C-117/20, EU:C:2022:202, bod 43).
- 67 Obidve konania začaté Okresným správnym orgánom Feldkirch, na základe ktorých došlo ku kumulácii stíhaní, pritom sledujú rovnaký cieľ, a to sankcionovať nezákonné ponuky hazardných hier prostredníctvom hracích automatov, a sú založené na tej istej právnej úprave.
- 68 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na položenú otázku odpovedať tak, že článok 50 Charty v rozsahu, v akom zakotvuje zásadu *ne bis in idem*, sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby bola určitej osobe uložená sankcia trestnoprávnej povahy za porušenie ustanovenia vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá je spôsobilá narušiť výkon slobody poskytovať služby v zmysle článku 56 ZFEÚ, pokiaľ voči tejto osobe už bolo vydané súdne rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť a ktoré bolo vydané po pojednávaní, v ktorom bolo vykonané dokazovanie a ktoré viedlo k oslobodeniu uvedenej osoby z dôvodu porušenia iného ustanovenia tejto právnej úpravy vo vzťahu k tým istým skutkom.

O trovách

- 69 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (šiesta komora) rozhodol takto:

Článok 50 Charty základných práv Európskej únie v rozsahu, v akom zakotvuje zásadu *ne bis in idem*, sa má vykladať v tom zmysle, že bráni tomu, aby bola určitej osobe uložená sankcia trestnoprávnej povahy za porušenie ustanovenia vnútroštátnej právnej úpravy, ktorá je

spôsobilá narušiť výkon slobody poskytovať služby v zmysle článku 56 ZFEÚ, pokiaľ voči tejto osobe už bolo vydané súdne rozhodnutie, ktoré nadobudlo právoplatnosť a ktoré bolo vydané po pojednávaní, v ktorom bolo vykonané dokazovanie a ktoré viedlo k oslobodeniu uvedenej osoby z dôvodu porušenia iného ustanovenia tejto právnej úpravy vo vzťahu k tým istým skutkom.

Podpisy